

Alkotmánybíróság

1015 Budapest,
Donáti u. 35-45.

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: 10/1237-3/2016.	
Érkezett: 2016 AUG 19.	
Példány: 5	Kézeltiroda: <i>PF</i>
Melléklet: <i>Ø</i> db	Tárgy: alkotmányjogi panasz indítvány kieg.

Ügyszám: IV/1237-2/2016.

Tárgy: alkotmányjogi panasz indítvány kieg.

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott [REDACTED], kk. [REDACTED] és kk. [REDACTED] (lakcím: [REDACTED])

[REDACTED] – a csatolt meghatalmazással igazolt jogi képviselőnk, [REDACTED]

ügyvéd ([REDACTED], [REDACTED]) útján – az

Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján a

IV/1237-2/2016. ügyszámon nyilvántartott ügyben az alábbi

alkotmányjogi panasz indítvány-kiegészítést

terjesztem elő:

Fenntartva a 2016. június 14-én kelt alkotmányjogi panasz-indítványban (a továbbiakban: alapindítvány) foglaltakat, az alábbiakban kifejtett, pontosító és kiegészítő érvek alapján is kérem alkotmányjogi panaszom érdemi elbírálását.

Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügyben alkalmazott szabály, a korábbi Ptk. 358. § (1) bekezdése szerint: „A baleset következtében meghalt személy által eltartottak olyan összegű tartást pótló járadékot igényelhetnek, amely szükségleteiknek - a tényleges, illetőleg az elvárhatóan elérhető keresetüket (jövedelmüket) is figyelembe véve - a baleset előtti életszínvonalon való kielégítését biztosítja.”

1. Nézetünk a másodfokú bírósági, valamint a kúriai döntés értelmezése sérti az indítványozók tisztességes eljáráshoz (XXVIII. cikk (1) bekezdése), tulajdonhoz és örökléshez való joghoz (XIII. cikk (1) bekezdése), valamint az egyenlő bánásmódhoz való alapjogait (XV. cikk (1) és (2) bekezdései).

2. A Ptk. idézett szakaszához tapadó állandó ítélkezési gyakorlat alapján a „munkavégzésből eredő, de nem adózott jövedelem” is lehet a járadék-számítás alapja (v.ö., például a Kúria Pfv.III.21.661/2014/6. számú ítéletével). A következetes ítélkezési gyakorlat azonban nem zárja

ki a tanúbizonyítást sem e körben, sem a baleset előtti életszínvonal bizonyítása körében. Azzal, hogy az ítéltáblai és kúriai döntések nem fogadták el több tanú egybehangzó vallomását e körben, jelentősen csökkent a haláleset előtti jövedelem, és ezzel összefüggésben a baleset előtti életszínvonal mértéke is, ami nyilvánvaló és közvetlen kihatással járt a járadék összegének megállapítására is.

3. Az állandó ítélkezési gyakorlattól való indokolás nélküli eltérés sérti a tisztességes eljáráshoz fűződő alapjogot, mivel az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügyben olyan kirívó jogértelmezési hibát vétett a másodfokú bíróság és a Kúria, amely sértette a bíróságok kiszámítható, egységes értelmezésen alapuló joggyakorlatának, valamint az önkénymentes, objektív és átlátható bírósági jogértelmezés követelményét. Mindez sérti a tisztességes eljáráshoz való jog strasbourgi és magyar alkotmánybírósági gyakorlatban kialakított mércéit (lásd például a 3173/2015. (IX. 23.) AB határozatot; lásd még ehhez hasonlóan a *Sovtransavto Holding v. Ukraine*, no. 48553/99, § 97, ECHR 2002, VII; *Păduraru, v. Romania*, no. 63252/00, § 92; *Pérez Arias v. Spain*, no. 32978/03, § 27, 28 June 2007 ügyeket).

4. Ezzel összefüggésben ismételten fontos hangsúlyozni, hogy az Alkotmánybíróság gyakorlatában az Emberi Jogok Európai Bíróságának (a továbbiakban: EJEB) gyakorlata segítséget nyújthat az alkotmányos – Alaptörvényben és nemzetközi egyezményben rögzített – alapvető jogok értelmezéséhez, tartalmuk és kiterjedésük meghatározásához. Az Emberi Jogok Európai Egyezményében (a továbbiakban: EJE) biztosított jogok jelentéstartalma ugyanis az EJEB egyedi ügyekben hozott döntéseiben testesül meg, amely elősegíti az emberi jogok értelmezésének egységesen érvényesülő felfogását {4/2013. (II. 21.) AB határozat, Indokolás [19]}. Az EJEB gyakorlatának figyelembevétele nem eredményezheti az Alaptörvényből le nem vezethető jog biztosítását, azonban magában foglalja az Alaptörvényben biztosított alapvető jog korlátozása megítélésakor az EJEB által biztosított védelmi szint garantálását. Az EJEB gyakorlata az alapvető jogoknak azt a minimum szintjét határozza meg, amelyet minden részes államnak biztosítania kell. Az Alkotmánybíróság azonban ettől eltérő, magasabb követelményrendszert is kialakíthat az emberi jogok (alapvető jogok) védelmére.

5. A tisztességes eljáráshoz való jog keretén belül sérült az indokolt bírósági döntéshez való jog is, mivel a támadott ítéletek nem adták kellően alapos indokát annak, hogy miért nem volt bizonyított a baleset előtti életszínvonal mértéke, illetve nem vették figyelembe a néhai családfenntartó be nem jelentett munkavégzéséből származó jövedelmét, de még a balesetet

megelőző években kapott jelentős összegű bónuszait sem, továbbá a munkáltató által biztosított ingyenes gépjármű használatot, mobiltelefon használatot, laptop és internet használatot, holott a család életszínvonalát ez is emelte azáltal, hogy a kiadásokat csökkentette. Álláspontom szerint ez az eljárás, a kellő, megfelelő indokoltóság hiánya ellentétes mind az EJEB, mind a magyar Alkotmánybíróság alapindítványban kifejtett értelmezési gyakorlatával.

6. Mind a másodfokú bíróság, mind pedig a Kúria kizárólagosan az alperes által kiszámolt és a havi béren alapuló tartást pótló járadék mértékét fogadta el, melyben semmilyen további juttatás nem került elszámolásra és indokát sem adták a bíróságok, hogy miért nem került egyetlen juttatás sem elszámolásra, továbbá hogy miért nem értékelték a rendszeresen kapott bónuszokat. Ezzel sérült az indítványozók tulajdonhoz, illetve örökléshez való joga is. Emellett azt sem értékelték a támadott bírósági döntések, hogy a néhai családfenntartónak belátható időn belül várománya volt a munkahelyén egy olyan magasabb vezető pozícióra, amely a halála időpontjában betöltöttnél több mint kétszeres mértékű jövedelmet biztosított volna. Ezek a körülmények alapvetően befolyásolták a tartást pótló járadék megállapított összegét, tehát olyan döntést eredményeztek, amelyek az Abtv. 29. §-a alapján egyrészt a bírói döntéseket érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet eredményeztek, másrészt azt az alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vetik fel, hogy a tulajdonosi, illetve az örökös pozíció védelme kiterjed-e a fenti jogosultságok védelmére. Erre jelenleg még nincs alkotmánybírósági gyakorlat.

7. 1. Az állandó ítélkezési gyakorlattól való eltérés (lásd például a BH2013. 301. számú döntést) definíció szerint, továbbá a rendszeresen kapott bónuszok be nem számítása egyenlőségi kérdéseket is felvet. A támadott bírósági ítéletek sértik az Alaptörvény XV. cikk (1) és – értelmezés szerint (2) bekezdéseit.

Amennyiben a tulajdonosi-örökös alapjogok nézőpontjából vizsgáljuk a különbségtételt, akkor az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésébe foglalt, az alapjog-gyakorlás egyenlőségére vonatkozó szabály az irányadó. Az Alkotmánybíróság gyakorlata alapján a diszkrimináció tilalma önálló tilalom, illetve alapjog, de nem önmagában alkalmazandó szabály, mivel – amellett, hogy hárompólusú jogviszonyt feltételez (jelen esetben az örökös-tulajdonosok, a helytállásért köteles biztosító és a normát alkalmazó bíróság között) – csak valamely norma által biztosított joggal vagy előírt kötelezettséggel, illetve egyedi intézkedéssel összefüggésben értelmezhető az abból eredő követelmények (itt a tartást pótló járadék iránti igények). Ezen túlmenően az Alkotmánybíróság gyakorlatában a különbségtételnek a szabályozás lényegi tartalmára (jelen

esetben a tartást pótló járadék mértékére) kell vonatkoznia, és nem igazolható az eltérő szabályozás, ha homogén csoportba tartozó szabályozási tárgyra tartalmazznak alkotmányjogi értelemben indokolatlan (szükségtelen és aránytalan) megkülönböztetést a támadott ítéletek. „Az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésébe foglalt és az Alkotmánybíróság gyakorlatában kimunkált szükségességi-arányossági teszt alapján [az alapjogot érintő korlátozás] akkor felel meg az Alaptörvénynek, ha másik alapvető jog vagy szabadság védelme vagy érvényesülése, illetve egyéb alkotmányos érték védelme más módon nem érhető el, tehát a korlátozás feltétlenül (vagyis elkerülhetetlenül) szükséges valamely alapvető jog érvényesülése vagy alkotmányos érték védelme érdekében. Az alapjog korlátozásának alkotmányosságához ezen túlmenően szükséges az is, hogy a korlátozás megfeleljen az arányosság követelményeinek: az elérni kívánt cél fontossága és az ennek érdekében okozott alapjog-sérelem súlya megfelelő arányban legyenek egymással. A jogalkotó a korlátozás során köteles az adott cél elérésére alkalmas legenyhébb eszközt alkalmazni, és nem szabad érintenie az alapjog lényeges tartalmát {v.ö.: 879/B/1992. AB határozat, ABH 1996, 397, 401.; megerősítette például a 3/2014. (I. 21.) AB határozat, Indokolás [61]}. Mivel nincs alkotmányos indoka annak, hogy a tartást pótló járadék körében a rendszeresen kapott bónuszokat a támadott ítéletek nem számították be más hasonló helyzetben levő tulajdonosokhoz-örökösökhöz képest, ezáltal – nézetünk szerint – sérül az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdése is.

7. 2. Ugyanerre az eredményre jutunk, ha az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdése szerinti megkülönböztetésként fogjuk fel az ügyet, és a nem alapjogok gyakorlására vonatkozó mércét, vagyis az ésszerűségi tesztet alkalmazzuk. Ez utóbbi alapján a megkülönböztetés, így a bírói értelmezésben megtestesülő megkülönböztetés is akkor alaptörvény-ellenes, ha önkényes, így végső soron az emberi méltósághoz való alapjogot sérti. Nézetem szerint nem volt ésszerű indoka a béren kívüli juttatások, bónuszok járadékba való be nem számításának, ezáltal, a járadék mértékének meghatározásával az indítványozót homogén csoportba helyezték olyan személyekkel, akiknek a helyzetétől jelentősen eltér az ő helyzete, hiszen a család valójában ezen a magasabb életszínvonalon élt. Ezzel összefüggésben rámutatunk arra is, hogy az Alkotmánybíróság gyakorlatában tiltott az a megkülönböztetés is, amely alapján jelentősen eltérő helyzetű személyek kerülnek azonos szabályozás hatálya alá.

8. A fentiek alapján kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdése d) pontjában meghatározott hatáskörében eljárva, a 24. cikk (3) bekezdés b) pontja, továbbá az Abtv. 27. §-a alapján állapítsa meg a Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú

bíróság 4.Pf.21.694/2014/5. számú ítéletének, valamint a Kúria Pfv.III.20.974/2015/7. számú döntésének alaptörvény-ellenességét, és semmisítse meg azokat, mivel azok sértik az Alaptörvény alapindítvány 2. pontjában és jelen indítvány-kiegészítés 1. pontjában felhívott cikkeiben foglalt alapjogokat, illetve alaptörvényi rendelkezést. Másodlagos indítványi kérelemként kérjük továbbá, hogy az Alkotmánybíróság az Abtv. 32. § (1) bekezdése alapján hivatalból vizsgálja meg és állapítsa meg a hivatkozott bírói döntések nemzetközi szerződésbe ütközését (lásd az alapindítvány 4. 2. és 3. pontjait), amennyiben a kizárólag magyar alkotmányjogi érvelésre vonatkozó kérelmeinknek a tisztelt Alkotmánybíróság nem adna helyt.

Budapest, 2016. augusztus 15.

Tisztelettel,

[redacted] és társai
indítványozók

